Minister
Klimatu i Środowiska

DPN-WEP.0503.2.2026.KM
4491225.18806472.15157956
Warszawa, 18-09-2026

Dotyczy: odpowiedź na oświadczenie senatorskie Pana Piotra Masłowskiego złożone na 63. posiedzeniu Senatu RP
Temat: materiał ze zwałowiska przy KWK ROW Ruch Marcel w Radlinie składowany na hałdzie przy kopalni „Jankowice”

Pani Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Panie Marszałek,

w związku z przekazanym oświadczeniem senatora Piotra Masłowskiego przedstawiam stanowisko Ministra Klimatu i Środowiska wypracowane w uzgodnieniu z Ministerstwem Aktywów Państwowych.

Z przekazanych przez Ministerstwo Aktywów Państwowych informacji, wynika, że zarówno przyjęte rozwiązania technologiczne, jak i obowiązujące decyzje administracyjne dopuszczają lokowanie odpadów poflotacyjnych w ilości nieprzekraczającej 15% całej masy bryły zwałowiska „Marcel”. Pozostałą część, tj. co najmniej 85%, stanowić powinien kamień, czyli skały wydobywane razem z węglem, zawierające mniej niż 5% węgla. Warto podkreślić, że odpady poflotacyjne nie są tym samym co węgiel handlowy. Powstają podczas procesu wzbogacania węgla, kiedy z urobku oddziela się surowiec nadający się do sprzedaży. W odpadach poflotacyjnych pozostają głównie drobne części minerałów i węgla, których odzyskanie jest nieopłacalne lub technologicznie niemożliwe.

Jak wynika z analizy danych zawartych w Przeglądzie nr 3 Programu Gospodarki Odpadami Wydobywczymi dla Ruchu Marcel, opracowanym przez Główny Instytut Górnictwa, wymagany limit udziału odpadów poflotacyjnych był zachowany w każdym z analizowanych lat. Udział ten wyniósł odpowiednio: 10,27% w 2021 r., 10,14% w 2022 r., 12,74% w 2023 r., 12,03% w 2024 r. oraz 11,56% w 2025 r. W ujęciu pięcioletnim odpady poflotacyjne stanowiły 261 126 Mg spośród łącznie 2 286 643 Mg zdeponowanych odpadów, co odpowiada średniemu udziałowi na poziomie 11,42%.

Z ww. materiałów wynika, że dopuszczalny próg 15% udziału odpadów poflotacyjnych nie został przekroczony. Jednocześnie PGG S.A. wskazuje, że około 88% masy zwałowiska stanowi skała płonna o bardzo niskiej zawartości substancji organicznych (całkowity węgiel organiczny) na poziomie 1,0–1,3%.

Odnosząc się do badań hałd i materiału składanego na hałdach należy rozróżnić dwa odrębne etapy: pobranie próbki oraz jej analizę laboratoryjną. Nawet najbardziej rzetelne badanie laboratoryjne nie daje podstaw do wyciągania wniosków dotyczących całego

Telefon: (+48) 22 369 29 00
info@klimat.gov.pl
www.gov.pl/klimat
ul. Wawelska 52/54, 00-922 Warszawa
Ministerstwo Klimatu i Środowiska

zwałowiska lub całej partii materiału, jeżeli sama próbka nie została pobrana w sposób zapewniający jej reprezentatywność.

Pobieranie próbek odpadów górniczych wymaga specjalistycznej wiedzy i odpowiednich procedur. Celem prawidłowego poboru jest uzyskanie próbki odzwierciedlającej skład całej badanej partii materiału. W przypadku zwałowisk czy hałd jest to szczególnie istotne, ponieważ materiał nie jest jednorodny. W różnych miejscach mogą występować strefy o odmiennym składzie, granulacji czy zawartości substancji węglowej.

Nieprawidłowy pobór próbki, na przykład z jednego wybranego miejsca, z powierzchni hałdy lub z fragmentu zawierającego większą ilość materiału węglowego, może prowadzić do uzyskania wyników niereprezentatywnych dla całego obiektu. Dlatego stosuje się odpowiednie plany poboru obejmujące wiele punktów i próbki złożone, pozwalające określić średnie właściwości badanego materiału.

W konsekwencji pojedynczy wynik wskazujący nawet na wysoką zawartość węgla w konkretnej próbce nie musi oznaczać, że taki sam udział węgla występuje w całej masie materiału wywożonego z kopalni lub zdeponowanego na zwałowisku. Aby sformułować taki wniosek, konieczne byłoby wykazanie, że próbki zostały pobrane zgodnie z zasadami zapewniającymi ich reprezentatywność dla całej badanej partii odpadów.

Z informacji przekazanych przez Zarząd Spółki wynika także, ze władze samorządowe posiadają kompletną bieżącą wiedzę na temat technologii zagospodarowywania odpadów wydobywczych kopalni zespolonej KWK ROW Ruch Marcel, co ma odzwierciedlenie w wydawanych decyzjach administracyjnych. Ponadto nieprzerwanie od 2004 roku funkcjonuje Zespół Koordynacyjny w sprawie złagodzenia skutków eksploatacji górniczej na terenie Rybnika.

Kwestie dotyczące wydobywania odpadów regulują obecne zapisy ustawy o odpadach [1]. Zgodnie z art. 144 ww. ustawy zgodę na wydobywanie odpadów ze zwałowiska odpadów można uzyskać na wniosek, który składa się do marszałka województwa (a w przypadku terenów zamkniętych do regionalnego dyrektora ochrony środowiska).

Dodatkowo należy podkreślić, że zgoda na wydobywanie odpadów jest wydawana dla konkretnej lokalizacji, na konkretną masę wydobywanych odpadów.

Zgoda na wydobywanie odpadów określa:

1) rodzaj i masę odpadów dopuszczonych do wydobycia;
2) techniczny sposób wydobywania odpadów;
3) sposób zapobiegania negatywnemu oddziaływaniu wydobywania odpadów na życie lub zdrowie ludzi oraz na środowisko;
4) opis oddziaływania planowanego wydobywania odpadów na środowisko;
5) opis technicznego zabezpieczenia miejsca po wydobyciu odpadów, a w przypadku zamkniętego składowiska odpadów lub jego części także opis działań rekultywacyjnych.

W związku z powyższym zgoda na wydobywanie odpadów powinna zawierać wymagania i obowiązki nałożone na podmiot wydobywający odpady m. in. w zakresie likwidacji występujących pożarów.

Działania na hałdzie przy KWK ROW Ruch Radlin są przedmiotem kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska już od 2023 r.

Śląski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska (Śląski WIOŚ) przeprowadził od września do listopada 2023 r. kontrolę interwencyjną (jej ustalenia udokumentowane są w protokole kontroli nr WIOS-KATOW 906/2023).

Przeprowadzona wówczas kontrola wykazała nieprawidłowości w zakresie gospodarowania odpadami, tj. gospodarowanie odpadami niezgodnie z zezwoleniem posiadanym przez ww. podmiot.

Ponadto Centralne Laboratorium Badawcze Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ), na zlecenie WIOŚ, zainstalowało 27 sierpnia 2025 r. 6 próbników na opad pyłu w miejscach związanych z pobytem ludności. Czas prowadzenia badań zaplanowano na okres 1 roku, a uzyskane wartości opadu pyłu porównane zostaną z wartością odniesienia opadu substancji pyłowej określoną w rozporządzeniu w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu [2] wynoszącą 200 g/m^2/rok. MKiŚ nie posiada jeszcze wyników tej kontroli.

W okresie: 19.12.2025 r. – 27.02.2026 r. inspektorzy Śląskiego WIOŚ wraz z upoważnionymi przedstawicielami GIOŚ przeprowadzili kontrolę interwencyjną spółki BAROSZ-GWIMET Sp. z o.o. w miejscu prowadzonej działalności na terenie PGG S.A. w Katowicach Oddział KWK ROW Ruch Marcel w Radlinie (udokumentowanej protokołem kontroli nr WIOS-KATOW 872/2025).

W ramach przeprowadzonych oględzin, lotu BSP (bezzałogowego statku powietrznego) obsługiwanego przez pracowników GIOŚ i okazanych sprawozdań stwierdzono występowanie ognisk termicznych potwierdzających zapożarowanie obiektu.

W ramach niniejszej kontroli zlecono do Centralnego Laboratorium Badawczego GIOŚ wykonanie badań kruszywa wydobywanego z hałdy. Otrzymane wyniki badań odniesiono do przepisów w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi [3], nie stwierdzono przekroczeń w odniesieniu do ww. rozporządzeń.

W trakcie kontroli stwierdzono natomiast parę naruszeń i nieprawidłowości:

1) naruszenie warunków posiadanej decyzji: obiekt winien być formowany zgodnie z zatwierdzonym projektem budowlanym zamiennym z 2016 r. i decyzją pozwolenie na budowę;

2) niezgodne ze stanem faktycznym sporządzone sprawozdania roczne o wytwarzanych odpadach i o gospodarowaniu odpadami za 2023 i 2024 rok,

3) prowadzenie ewidencji w sposób nieterminowy i niezgodnie ze stanem rzeczywistym.

Kontrolowany odmówił podpisania protokołu i później przedstawił swoje stanowisko. Po analizie przesłanych wyjaśnień i dokumentacji w tym opinii budowlanej przyjmując, iż przedmiotowy obiekt jest w trakcie budowy i nie podlegał odbiorowi końcowemu, a badane skarpy poza jedną (skarpa, u podnóża której przebiegała droga technologiczna, obecnie nieużywana) po uwzględnieniu tolerancji geometrycznej zachowują geometrię

wskazaną w projekcie budowlanym uwzględniono wyjaśnienia kontrolowanego i odstąpiono od dalszych działań pokontrolnych w zakresie pkt 1 ww. naruszeń.

W związku ze stwierdzonymi pozostałymi nieprawidłowościami 30 marca 2026 r. Śląski WIOŚ wydał zarządzenie pokontrolne i skierował wystąpienie pokontrolne do Marszałka Województwa Śląskiego w zakresie rzetelności i poprawności złożonych sprawozdań w Bazie Danych Odpadowych. Ponadto naruszenie dotyczące prowadzenia ewidencji w sposób nieterminowy i niezgodnie ze stanem rzeczywistym stanowiła dla WIOŚ podstawę do wszczęcia postępowania administracyjnego celem nałożenia administracyjnej kary pieniężnej.

Nadmieniam także, że w trakcie prowadzenia czynności kontrolnych PGG S.A. wypowiedziała spółce BAROSZ-GWIMET Sp. z o.o. umowę na prowadzenie prac rekultywacyjnych na hałdzie w Radlinie i w chwili obecnej jest na etapie wyłaniania wykonawcy prac rekultywacyjnych oraz zawarła krótkotrwałą umowę na gaszenie miejsc zapożarowanych.

Podstawa prawa:

[1] Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2023 poz. 1587, z późn. zm.);

[2] Załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 stycznia 2010 r. w sprawie wartości odniesienia dla niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 16 poz. 87);

[3] Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. 2019 poz. 1311) i Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz. U. 2016 poz. 1395 z późn. zm.).

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Krzysztof Bolesta
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/